

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566
รหัสวิชา/ชื่อวิชา สค. 214 สวัสดิการสังคมกับระบบการคุ้มครองทางสังคม

(SW 214: Social Welfare and Social Protection)

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปี 2563

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

ระหว่างวันที่ 8 มกราคม - วันที่ 4 พฤษภาคม 2567

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr.	อาจารย์ผู้บรรยาย	E-mail address	สถานที่ติดต่อ/ห้องพัก
3200/02	รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวดี พูลพอกสิน	wanwadee@tu.ac.th	สค.717 (รังสิต)

หมายเหตุ: รายวิชานี้ มีบรรยายจำนวน 4 กลุ่ม ในวันและเวลาเดียวกัน (ห้องเรียนนี้เป็นกลุ่มที่ 2)

ช่องทางหลักที่ผู้สอนสะดวกในการติดต่อ: ในชั้นเรียน และช่องทางแชทของ MST

2. วันและเวลาบรรยาย

(1) ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 09.30-12.30 น. ห้องบรรยาย SC3-M06

(2) กรณีมีความจำเป็นต้องบรรยายออนไลน์ ผ่านระบบ MST

ห้องเรียนชื่อ “SW 214 (2/2566 กลุ่ม 320002)”

วันสอบ

สอบกลางภาค วันศุกร์ที่ 1 มีนาคม 2567 เวลา 09.00-10.30 น.

สอบปลายภาค วันศุกร์ที่ 10 พฤษภาคม 2567 (เช้า)

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course

เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในประเด็นต่อไปนี้

- (1) แนวคิด หลักการ พัฒนาการของสวัสดิการสังคมไทย
- (2) แนวคิดพื้นฐานของความมั่นคงของมนุษย์ สิทธิมนุษยชน ความเป็นธรรมทางสังคม สิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ
- (3) แนวคิดเกี่ยวกับระบบความมั่นคงทางสังคม ระบบการคุ้มครองทางสังคมและโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม
- (4) การจัดการความเสี่ยงทางสังคมจากวิกฤตเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติ รัฐสวัสดิการ
- (5) ปัจจัยในระดับสากล ภูมิภาค และท้องถิ่น ที่ส่งผลต่อระบบสวัสดิการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งองค์ประกอบ หลักการ กลไก และบทบาทและความสำคัญของระบบสวัสดิการสังคมในระดับต่างๆ ที่มีต่อความมั่นคงของมนุษย์และการพัฒนามนุษย์

4. แนวสังเขปกการบรรยาย Course Description

แนวคิด หลักการ พัฒนาการของสวัสดิการสังคม ความมั่นคงของมนุษย์ สิทธิมนุษยชน ความเป็นธรรมทางสังคม สิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ ระบบความมั่นคงทางสังคม ระบบการคุ้มครองทางสังคม โครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม การจัดการความเสี่ยงทางสังคมจากวิกฤตเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติ รัฐสวัสดิการ ปัจจัยในระดับสากล ภูมิภาค และท้องถิ่น ที่ส่งผลต่อระบบสวัสดิการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์ประกอบ หลักการ กลไก และบทบาทและความสำคัญของระบบสวัสดิการสังคมในระดับต่างๆ ที่มีต่อความมั่นคงของมนุษย์และการพัฒนามนุษย์

Concepts, principles, and development of social welfare systems and human security; human rights and social justice; basic rights under constitution; social security and social protection; social safety nets; social risk management from economic and social crisis and calamities; components, principles, mechanisms, roles, and significance of social welfare systems at different levels and their effects on human security and human development.

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชา

คุณธรรม จริยธรรม	ความรู้	ทักษะทางปัญญา	ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ
(1) มีความเข้าใจและตระหนักเกี่ยวกับจริยธรรมทางวิชาชีพ จริยธรรมทางวิชาการ มีศีลธรรมอันดี บทบัญญัติทางกฎหมายและจิตอาสาเป็นเครื่องชี้นำการปฏิบัติงาน	(1) มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดทางสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอันเป็นพื้นฐานของ การปฏิบัติงานทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	(1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์		(3) มีทักษะในการสื่อสารในการพิทักษ์สิทธิผู้ใช้บริการ ชุมชนที่มีความหลากหลายด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	(1) สามารถสร้างสัมพันธภาพทางวิชาชีพในการทำงานทั้งในระดับบุคคล ครอบครั กลุ่ม และชุมชน
	(2) มีความรู้ในวิชาการสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมที่จะช่วยให้เกิดการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะนักสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการทั่วไป (Generic Social Workers)				
	(3) มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและระบบบริการสวัสดิการในระดับสากล ภูมิภาค ประเทศ และท้องถิ่น				

6. กฎกติกา/เกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

6.1 กฎกติกาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

- (1) นักศึกษาเข้าชั้นเรียนตรงเวลา ทั้งนี้การเข้าเรียนสายในแต่ละครั้ง ผู้สอนมีสิทธิที่จะหักคะแนนการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน นอกจากนี้ นักศึกษาต้องเข้าชั้นเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของเวลาเรียน (11 ครั้งของชั้นเรียน) ซึ่งจะส่งผลต่อการสอบปลายภาค ตามระเบียบของการศึกษาในระดับปริญญาตรี
- (2) นักศึกษาควรหลีกเลี่ยงการใช้โทรศัพท์และเทคโนโลยีอื่นๆ (ที่ไม่จำเป็น) ระหว่างการเรียนหรือทำกิจกรรมในชั้นเรียน
- (3) นักศึกษาควรแสดงออกถึงความตั้งใจและแสดงความคิดเห็นหรือรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยยึดถือหลักการเคารพ และให้เกียรติผู้อื่น รวมทั้งให้เกียรติตนเอง
- (4) การขาดเรียนเนื่องจากป่วย ต้องมีใบรับรองแพทย์พร้อมแจ้งให้ผู้สอนทราบก่อน ส่วนการลาที่จำเป็นและเป็นเรื่องสำคัญต้องแจ้งผู้สอนล่วงหน้า อย่างน้อย 1 วัน ก่อนถึงวันที่จะมีการเรียนการสอน
- (5) นักศึกษากรุณาแต่งกาย “สุภาพ” เข้าชั้นเรียน
- (6) หากนักศึกษามีข้อสงสัยในเนื้อหาของวิชาหรือต้องการความช่วยเหลืออื่นๆ จากอาจารย์ผู้สอน โปรดนัดหมายกับผู้สอน ตามเบอร์โทรศัพท์ อีเมลที่ให้ไว้ข้างต้น หรือในช่องแชทของระบบ MST
- (7) รายวิชานี้ใช้การเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ (On-site) เป็นหลักตลอดภาคเรียน

ทั้งนี้ อาจจะมีการเรียนการสอนออนไลน์ กรณีที่มีความจำเป็นเท่านั้น หรือตามความต้องการของวิทยากรภายนอกที่เชิญบรรยายในชั้นเรียน

- (8) กรณีการลาเนื่องมาจากการมีประจำเดือนของนักศึกษาหญิง สามารถลาได้ โดยไม่นับเป็นการขาดเรียน แต่นักศึกษาต้องรับผิดชอบการเรียน และกิจกรรมในชั้นเรียนของตนเอง

ทั้งนี้ ในทุกครั้งที่การเรียนการสอนโดยปกติ จะไม่มีการบันทึกเสียงการบรรยายผ่านระบบ MST และจะไม่เปิดระบบการเรียนออนไลน์ให้นักศึกษาคนใดคนหนึ่ง พร้อมกับที่มีการเรียนออนไลน์ที่ดำเนินการเป็นหลัก

6.2 การวัดผล

วิธีการวัดผล	สัดส่วนคะแนน
(1) การเข้าชั้นเรียน มีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมถึง Quiz ในชั้นเรียน (งานเดี่ยว) ในช่วงของการเรียนครั้งที่ 2-12 ตามตารางบรรยาย	10
(2) รายงานกลุ่ม (รวม 30 คะแนน)	
รายงานในประเด็นที่สนใจและเกี่ยวข้องกับรายวิชา (งานกลุ่ม)	15
มีส่วนร่วมในการทำรายงานของกลุ่ม (มีแบบประเมินการมีส่วนร่วมโดยผู้สอนจัดเตรียมให้)	10
นำเสนอรายงาน	5
(3) สอบกลางภาค	30
(4) สอบปลายภาค	30
รวม	100 คะแนน

7. การประเมินผลการเรียน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนจะพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากวัดผลที่ได้ระบุไว้ข้างต้น โดยมีเกณฑ์มาตรฐานการประเมินผล/การตัดเกรด ตามที่ระบุไว้ในระบบสำนักทะเบียนของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยอยู่บนฐานของการตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม

8. หัวข้อการเรียนการสอน/แผนการสอน

ผู้บรรยายหลัก: รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวดี พูลพอกสิน ในวันพฤหัสบดี เวลา 09.30-12.30 น. (ครั้งละ 3 ชั่วโมง)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละครั้ง: นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และซักถามในชั้นเรียน รวมทั้งสามารถนำความรู้ ความเข้าใจนั้นๆต่อยอดและเชื่อมโยงได้กับเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการทำรายงานกลุ่มและงานรายบุคคล

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อที่ใช้
1 11 ม.ค. 2567	อธิบายและชี้แจงวิธีการเรียนการสอน การวัดผล หนังสืออ่านประกอบการเรียนการสอน กำหนดข้อตกลงร่วมกัน	ผู้สอนอธิบายการเรียนการสอนในรายวิชาตามเค้าโครงบรรยาย รวมทั้งแลกเปลี่ยน/ข้อตกลงร่วมกับนักศึกษา นักศึกษาแบ่งกลุ่มๆละ 5-6 คน
2 18 ม.ค. 2567	แนวคิดความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security)	ผู้สอนใช้เอกสารบรรยาย power point โดยนักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยน และสะท้อนความคิดเห็น
3 25 ม.ค. 2567	งดการบรรยาย โดยให้นักศึกษาเข้าร่วมงานสถาปนาคณะฯ ครบรอบ 70 ปี โดยมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการและส่ง	
4 1 ก.พ. 2567	หลักสิทธิมนุษยชน (Human Rights)	ผู้สอนใช้เอกสารบรรยาย power point โดยนักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยน และสะท้อนความคิดเห็น

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน/สื่อที่ใช้
5 8 ก.พ. 2567	สิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ	ผู้สอนใช้เอกสารบรรยาย power point โดยนักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยน และสะท้อนความคิดเห็น
6 15 ก.พ. 2567	ความยุติธรรม/เป็นธรรมทางสังคม (Social Equality)	ผู้สอนใช้เอกสารบรรยาย power point โดยนักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยน และสะท้อนความคิดเห็น
7 22 ก.พ. 2567	สรุปเนื้อหาก่อนการสอบกลางภาคผ่านสวัสดิการสุขภาพและอื่นๆ (เช่น หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า กองทุนประกันสังคม เป็นต้น)	ผู้สอนใช้เอกสารบรรยาย power point
ช่วงสัปดาห์ของการสอบกลางภาค วันที่ 25, 27 - 29 กุมภาพันธ์ - 4 มีนาคม 67 วิชานี้สอบกลางภาค ในวันศุกร์ที่ 1 มีนาคม 2567 เวลา 09.00-10.30 น.		
8 7 มี.ค. 2567	ระบบความมั่นคงทางสังคม (Social Security System) ระบบการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection Floor)	ผู้สอนใช้เอกสารบรรยาย power point โดยนักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยน และสะท้อนความคิดเห็นผ่านกรณีศึกษา
9 14 มี.ค. 2567	แนวคิด หลักการ และพัฒนาการของสวัสดิการสังคม (Concepts, principles, and social welfare development)	วิทยากรภายนอก ศาสตราจารย์ ดร.กิติพัฒน์ นนทปัทมดลย์
10 21 มี.ค. 2567	แนวคิดรัฐสวัสดิการ (Welfare State Concept)	วิทยากรภายนอก ศาสตราจารย์ ดร.กิติพัฒน์ นนทปัทมดลย์
11 28 มี.ค. 2567	หลักการ บทบาท ความสำคัญ องค์ประกอบ และกลไกของ สวัสดิการสังคมต่อความมั่นคงของมนุษย์และการพัฒนามนุษย์	ผู้สอนใช้เอกสารบรรยาย power point โดยนักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยน และสะท้อนความคิดเห็น
12 4 เม.ย. 2567	-ปัจจัยสากล ภูมิภาค และท้องถิ่น ที่ส่งผลต่อระบบสวัสดิการ สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ -กรณีตัวอย่างสถานการณ์วิกฤติต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมโลก	ผู้สอนใช้เอกสารบรรยาย power point โดยนักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยน และสะท้อนความคิดเห็น พร้อมทั้ง ร่วมกันยกตัวอย่างประกอบสถานการณ์วิกฤติที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
ช่วงวันหยุดเทศกาลสงกรานต์ วันที่ 11 - 17 เมษายน 67		
13 18 เม.ย. 2567	การนำเสนอรายงานกลุ่มของนักศึกษา ครั้งที่ 1	-นักศึกษานำเสนอรายงาน โดยผู้สอนและนักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยน และให้ความ
14 25 เม.ย. 2567	การนำเสนอรายงานกลุ่มของนักศึกษา ครั้งที่ 2	คิดเห็นต่อเนื้อหาารายงานที่นำเสนอ เพื่อการนำไปปรับแก้ไขในรายงาน
15 2 พ.ค. 2567	สรุปเนื้อหาารายวิชา รายงานกลุ่ม และการสอบปลายภาค	-ร่วมสรุปแลกเปลี่ยนเนื้อหาารายวิชา
สอบปลายภาคในวันศุกร์ที่ 10 พฤษภาคม เช้า ในห้องสอบปกติ พร้อมส่ง (1) รายงานกลุ่มเป็นไฟล์ word และ pdf ในห้องเรียน MST และส่ง (2) ผลประเมินการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม ภายในเวลา 20.00 น. ของวันอาทิตย์ที่ 12 พฤษภาคม		

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบ ตลอดจนดูคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ศูนย์รังสิต

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

10.1 ตำราและเอกสารหลัก

กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์. (2538). *นโยบายสังคมและสวัสดิการสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กองมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2566, เมษายน). *รายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2565*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

พงษ์เทพ สันติกุล. (2556). *สวัสดิการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในยุคสมัยโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุรพล ปธานวนิช. (2547). *นโยบายสังคม: เส้นทางสู่รัฐสวัสดิการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ILO, UNICEF, IOM, & UN Women. (2022). *Thailand Social Protection Diagnostic Review*. United Nations Thailand.

10.2 เอกสารอื่นๆ

Asian Development Bank. (2013). *The Social Protection Index: Assessing Results for Asia and the Pacific*. Mandaluyong City, Philippines

Dolgoft, R., & Feldstein, D. (2007). *Understanding Social Welfare: A Search for Social Justice*. New York: Pearson/Allyn and Bacon.

IFSW. (2016, October 3). The role of social work in social protection systems: The universal right to social protection. Retrieved from <https://www.ifsw.org/the-role-of-social-work-in-social-protection-systems-the-universal-right-to-social-protection/>

ILO. (2017). *World Social Protection Report 2017–19: Universal Social Protection to Achieve the Sustainable Development Goals*. International Labour Office – Geneva: ILO, 2017

Gelos, G. (2020). Monetary and Financial Policy Responses for Emerging Market and Developing Economies, Special Series on COVID-19, Monetary and Capital Markets Department (MCMMP), IMF, June 8, 2020

10.3 ข้อมูลจากเว็บไซต์

Human security

<https://www.un.org/humansecurity/what-is-human-security/>

Policy Basics: Top Ten Facts about Social Security

<https://www.cbpp.org/research/social-security/top-ten-facts-about-social-security>

Social Protection Floor

<https://www.ilo.org/secsoc/areas-of-work/policy-development-and-applied-research/social-protection-floor/lang--en/index.htm>

Social Equality and Social Inequality

<https://academic.oup.com/book/1566/chapter-abstract/141059943?redirectedFrom=fulltext>

Universal Declaration of Human Rights

<https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>

เอกสารเพิ่มเติมอื่นๆ ที่ต้องอ่านเพิ่มจะแจ้งให้ทราบในการเรียนแต่ละครั้ง รวมทั้งจะมีการวางเอกสารเสริมไว้ในห้องเรียน MST ของรายวิชาด้วย